

**BIEDRĪBA LATVIJAS SARKANAIS KRUSTS
SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS „STŪRĪŠI”**

Reģistrācijas Nr. 40008002279
“Stūrīši 8”, Stūrīši, Laidzes pagasts
Talsu novads, LV-3280

Latvijas Republikas tiesībsargs
Baznīcas iela 25, Rīga, LV - 1010
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Kopija: **LR Labklājības ministrija**
lm@lm.gov.lv

Laidzes pagastā, Talsu novadā, 2024.gada 15.maijā, Nr. 14.15.1.ST-3.2-50

Uz Jūsu 23.04.2024.

*Par ziņojumu par cilvēktiesību nodrošināšanu biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts”
sociālās aprūpes centrā “Stūrīši”*

Biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” (LSK) 23.04.2024. saņēma ziņojumu ar rekomendācijām par cilvēktiesību nodrošināšanu biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrā “Stūrīši”.

Atbildot uz Jūsu ziņojumu sniedzam sekojošas atbildes atbilstoši konstatētajam un noteiktajām rekomendācijām:

2.1.1. Higiēnas prasību nodrošināšanā un to pasākumu veikšanā ievērojam MK Noteikumus Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām”. Pastiprināti tiek veikta telpu, sanitāro telpu tīrības kontrole, veikti uzkopšanas darbi, tiek izmantoti spēcīgākas iedarbības mazgāšanas līdzekļi, sanitārās telpās dezinfekcijas līdzekļi atbilstoši to lietošanas instrukcijām. Higiēnas prasību ievērošanas kontroli ikdienā kontrolē vecākā medicīnas māsa un sociālā darbiniece.

2.1.2. Ievērojot MK Noteikumus Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām”, aprūpējamām personām jānodrošina iespēja ne retāk kā reizi 10 dienās siltā ūdenī nomazgāt visu ķermeni. Mūsu centrā ir noteikta kontrolēta klientu mazgāšanās ne retāk kā reizi 7 dienās. Uzskaitē tiek nodrošināta reģistrējot žurnālā un ievelkot krustiņu aprūpes lapās. Taču tas neliedz jebkurā diennakts laikā klientiem brīvi apmeklēt dušas telpu un veikt mazgāšanos ar siltu ūdeni pēc savām vajadzībām un ieskatiem, ko daudzi klienti arī dara. Sociālā aprūpē iesaistītie darbinieki regulāri veic pārrunas (mudina klientus) ar klientiem par personīgās higiēnas un tīrības ievērošanu, kam ir svarīga loma veselības un labsajūtas saglabāšanā.

2.1.3. Centrā apkures sezona tiek uzsākta un pārtraukta ņemot vērā ārā gaisa temperatūru, laika apstākļus un klientu vēlmes, ievērojot MK Noteikumu Nr. 431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām" 2. pielikumu. Apkure tiek nodrošināta lokālā katlu mājā izmantojot 2 granulu apkures katlus, kuri ir aprīkoti ar automātiku, tādējādi nodrošinot vienmērīgu un atbilstošu telpu temperatūru visā centrā vienlaicīgi. Telpas ir aprīkotas ar siltuma radiatoriem ar kontrolējamu siltuma temperatūru. Centra klienti un darbinieki savās telpās individuāli var izvēlēties sev vēlamo gaisa temperatūru. Telpas regulāri tiek vēdinātas.

2.1.4. Uz 2023.gada 1.decembri vēl norisinājās remonta darbi, kuru laikā tika izveidota 2.stāva pāreja no 1.korpusa uz 2.korpusu. 2024.gada 23.februārī kontroles pārstāvji iepazinās ar jauninājumu. Savienojuma vietā ir plaša gaiša atpūtas telpa/ēdamzāle ar ērtiem galdiem un krēsliem. Katru pēcpusdienu no plkst.: 15:00 līdz 16:30 šeit notiek sociālā rehabilitētāja organizētas pēcpusdienas aktivitātes. Pārējā laikā telpa ir brīvi pieejama klientiem, kuri tur skatās TV, klausās radio, šķirsta žurnālus, presi vai klausās radio (skatīt pielikumus Nr. 1 un Nr. 2).

2.1.5. Tiks ņemts vērā. Perspektīvā plānojot jaunus remontdarbus, kuru rezultātā tiek veiktas telpu pārplānošanas veidosim pēc iespējas telpas ar mazāku klientu skaitu, pietuvinot tās ģimeniskai videi.

2.1.6. Sēdpožu izmantošana tiek praktizēta tikai klientiem, kuri nespēj droši bez krišanas riska un pietiekoši ātri aiziet līdz tualetes telpām. Īpaši šāda nepieciešamība ir nakts stundās. Sēdpožu klients izmanto tikai brīžos, kad klātbūtnē nav sociālajā aprūpē iesaistītais personāls, lai palīdzētu nokļūt līdz sanmezglam. Sēdpožu lietošana augstāk minētajās situācijās nodrošina klienta pašaprūpes prasmju attīstību un/vai saglabāšanu.

2.1.7. Atbilstoši rekomendācijai ir veikti nepieciešamie uzlabojumi un sanitārajos mezglos durvis ir nodrošinātas ar slēdzeņu mehānismu.

2.1.8. Atbilstoši rekomendācijai izvērtējam katru klienta mentālo veselības stāvokli un citus apstākļus nodrošināsim visu nepieciešamo higiēnas un mazgāšanas līdzekļu pieejamību ikvienam klientam.

2.1.9. Turpmāk kritiskos epidemioloģiskajos apstākļos ievērosim samērīgumu un iespēju robežās minimizēsim karantīnu ierobežojumus.

3.1.1. Izvērtējam LSK finansiālās iespējas un veicot izmaiņas darbinieku darba organizācijā centīsimies nodrošināt lielāku aprūpētāju amata vietu skaitu.

3.1.2. Izvērtējot LSK finansiālās iespējas un katra konkrētā klienta nepieciešamību pēc papildus speciālistiem iespēju robežās centīsimies piesaistīt vairāk speciālistus, tādējādi nodrošinātu starpdisciplināru pieeju un regulārus rehabilitācijas pasākumus visiem klientiem.

3.1.3. Izvērtējot LSK finansiālās iespējas un veicot izmaiņas darbinieku darba organizācijā izvērtēsim iespēju uz sociālā darbinieka prombūtnes laiku piesaistīt vēl vienu sociālo darbinieku.

3.1.4. Pēc nepieciešamības uz ārpakalpojuma līguma piesaistītais ergoterapeits nosaka visiem klientiem nepieciešamo pozicionēšanu, palīglīdzekļus. Apzina klientus, kuriem nepieciešamas ortozes, ortopēdiskie apavi, ratiņkrēsla pielāgošana.

Plānojot klienta M. pozicionēšanas nepieciešamību un nepieciešamos tehniskos palīglīdzekļus, esam vadījušies pēc veselības aprūpes speciālistu norādījumiem. Esam pieteikuši ergoterapeita vizīti ar lūgumu veikt nepieciešamo izvērtēšanu un veikt tehnisko palīglīdzekļu nozīmēšanu.

3.1.5. Klientei D. Tehniskais palīglīdzeklis tika piešķirts pēc “Nacionālā rehabilitācijas centra “Vaivari” Vaivaru tehnisko palīglīdzekļu centra sasauktās komisijas funkcionēšanas novērtēšanas. Mēs uzticamies viņu kompetencei un sekojam viņu speciālistu norādījumiem. Kliente D. ikdienā, kad vēlas, noslēdzas no apkārtējiem, uzliekot kapuci vai aplājot galvu ar kādu apģērba gabalu. Mēs to respektējam. Tai pat laikā viņai patīk krāsot, zīmēt, šķirstīt žurnālus, palasīt, skatīties TV, klausīties radio. Viņa pastāvīgi tiek nodrošināta ar nepieciešamajiem krāsošanas piederumiem un krāsojamām grāmatām, kuras viņa pasūta pēc saviem ieskatiem. Viņa uzturas koplietošanas telpās un ārā, kad izsaka tādu vēlmi. Pret viņas gribu mēs nevēršamies. Rokdarbu nodarbības arī viņa apmeklē pēc saviem ieskatiem, ir periodi, kad to nevēlas. Aktivitāšu un sociālās aprūpes un rehabilitācijas procesa norises atzīmju lapās ir plaša informācija.

3.1.6. Atbilstoši rekomendācijai ir organizēta darbinieku sapulce un veiktas individuālas pārrunas ar aprūpes personālu un medicīnas personālu, lai nodrošinātu pastiprinātu kontroli pār pozicionēšanas procesa norisi un tā atspoguļošanu uzskaites dokumentācijā.

4.1.1. Izvērtējot LSK finansiālās iespējas un veicot izmaiņas darbinieku darba organizācijā izvērtēsim iespēju nodrošināt nakts laikā papildu darbiniekus un vismaz 1 medicīnas māsas dežūru.

4.1.2. Atbilstoši rekomendācijai ir organizēta darbinieku sapulce, kurā pārrunāts Centra Ētikas kodekss un ar to saistītie jautājumi ikdienas darba pienākumu izpildē.

4.1.3. Klientiem netiek liegts ēdiens vai dzēriens par iekšējās kārtības noteikumu pārkāpšanu. Par klaju citu klientu tiesību neievērošanu un viņu tiesību aizskaršanu atkārtoti, klients E. noteiktu laiku nesauņēma papildus pārtikas porcijas un dāvanas.

5.1.1. LSK ir iesniegusi iesniegumus bāriņtiesai par atteikšanos no aizgādņa pienākumu veikšanas. Esam saņēmuši arī atbildi, ka sakarā ar tuvinieku neesamību un vienai personai psihisku, fizisku nespēju tuviniekam uzņemt aizgādņa pienākumu izpildi, šīs personas paliks bez aizgādņiem uz laiku, kamēr šo jautājumu būs iespējams atrisināt. Lūdzam Tiesībsargu iesaistīties valstiskā mērogā šo ieteikumu īstenošanā praktiski dzīvē.

5.1.2. Atbilstoši rekomendācijai nodrošināsim visu centra klientu piedalīšanos tiesas procesos.

5.1.3. Atbilstoši rekomendācijai turpināsim iespēju robežās veicināt klientu atgriešanu sabiedrībā, sabiedrībā balstītu pakalpojumu saņemšanai. Centra sociālais darbinieks periodiski veiks individuālās pārrunas ar konkrētiem klientiem par iespēju atgriezties sabiedrībā.

5.1.4. Visu remonta laiku Centrā bija pieejama viena sūdzību un priekšlikumu kastīte centrālās ēkas pirmajā stāvā. Esam papildus izvietojusi vēl divas kastītes. Centrā netiek veikta videonovērošana.

5.1.5. Planšetdators nepieder personai M. Abas preces TV un planšetdators tika piegādātas Centram kopā ar vienu pavaddokumentu. TV atradās klienta dzīvojamā istabā, jo centāmies aktivizēt klienta sensorās maņas. Diemžēl cits klients - istabas biedrs to būtiski bojāja un TV tika pārvietots uz koplietošanas telpu. TV kā klientam M. piederošam manta ir norādīta bāriņtiesai personīgo mantu uzskaites aktā. LSK klientu personisko izdevumu uzskaitē ievēro Labklājības ministrijas "Vadlīnijas par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas darba organizēšanu jautājumos par klientu personiskajiem naudas līdzekļiem un mantu".

Jebkuru jautājumu vai neskaidrību gadījumā sniegsim papildus nepieciešamo informāciju.

Anita Boitmane

LSK SAC "Stūrīši" direktore

[./]